

Nyheter från Radiomuseet

Nr 84, 1 januari 2016

Lisebergslinjen på julutfärd 2015

Bild Lars Lindskog

Fantasifullt julangemang på Liseberg 2015

2015

...ett år av nydaning för Radiomuseet

2015 är året då Radiomuseet blev handikapanpassat. Vi fick en liftstol från hissen till museet, en rullstol och en välfungerande handikaptoalett. Vi öppnade även en helt ny ingång mellan entrén och receptionen som gör museet ändå mer välkomnande för besökare.

Under året har Ann Strömberg tillsammans med de områdesansvariga arbetat med att förnya Radiomuseet med olika typer av s.k. gateways med uppgift att dra till sig besökarnas uppmärksamhet och stimulera dem att att botanisera vidare inom museet. Vi går även över skyltningen på museet och ser till att den blir enhetlig och lätt att följa. Allting är vi skrivandes stund inte klart ännu men vi planerar att ha en officiellt invigning av detta för bl.a. massmedia i början av 2016. Under hösten har vi av tidsbrist fått ställa in de öppna guidningarna på tisdagarna. Avsikten är att dessa skall återupptas under 2016.

Under juni och augusti har Radiomuseet haft två lyckade loppmarknader och i juli drog vi traditionsenligt igång vår radioverkstad på Gammelvala. I september deltog vi för tredje året i rad i Bok- och Biblioteksmässan med en egen monter.

Vi har även medverkat med lyckade utställningar och föredrag på Granngården i Lundby, på Frölunda Bibliotek samt på Blå Stället i Angered där vi uppmärksammat att det i år var 90 år sedan Sveriges Radio startade sin verksamhet.

Kursverksamheten har under året bestått i en lödkurs i februari och en antennkurs under mars månad. Båda var lika uppskattade.

På Radiomuseets bibliotek har alla Luxor- och flera Radiolaschemor nu skannats in och kan laddas ned av våra medlemmar var de än befinner sig i världen. Arbetet fortsätter med att inskanning av dokumentation från i första hand svensktillverkade radioapparater som inte kan erhållas via utländska databaser.

Så har vi ett nytt, spännande år framför oss då vi förhoppningsvis får se många av våra medlemmar och vänner på vårt kära Radiomuseum.

Lars Lindskog

Lokalansvarig och redaktör för NfR

lars@lalind.se

Förnyad entré till Radiomuseet

Bilder: Lars lindskog

Så här välkomnande är ser entrén till Radiomuseet ut sedan någon månad tillbaka. Det är Bengt Lindberg, Lennart Nilsson, Veine Andersson, Ann Strömberg och hennes man Paul Holmström, som tillsammans har genomfört detta arbete.

Vy mot ingången till affären. Den nya handikaptoaletten skymtar till höger

Den nya ingången ger entrén ett luftigt intryck

Utställningsskåpen fylls nu med nya föremål

Ny gateway på Radiomuseet

Med denna lilla uppkoppling kan våra besökare jämföra hur ljudet låter i en trattrhögtalare från 1920-talet med en normal radiohögtalare. Programmet från sändaren tas emot med en enkel kristallmottagare och kopplas till radions grammofoningång där det förstärks för att kunna driva högtalarna. Trattrhögtalaren är höghögig och måste därför anslutas via en anpassningstransformator. Trattrhögtalarens ljud är klart och förvånansvärt rent om än något fattigt på bastoner.

Göteborgs fina rundradiosändare i Motala

Försöken att hitta någon alternativ placering inom Göteborgsområdet för den gamla 10-KW-sändaren från Änggården har tyvärr inte rönts med någon framgång så vi får väl motvilligt acceptera att sändaren nu kommer att skrotas. En stilla undran är väl om **Motala Rundradiomuseum** efter det verkligen kan fortsätta att kalla sig **Sveriges Rundradiomuseum?**

Lars Lindskog
lars@lalind.se

Bild: Alexander

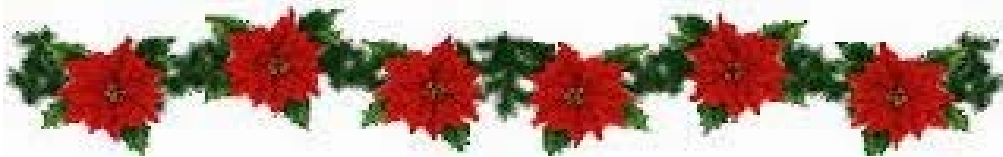

Bild: Butik Östergården

Julaftonsändning på Grimeton!

Vid den traditionella julaftonssändningen från Grimeton håller Veteranradions Vänner Alexander traditionsenligt öppet hus för den som vill komma på besök. Portarna slås upp klockan 8 på morgonen. Klockan 8.30 startar uppstartningen av Alexandersongeneratoren och utsändningen inleds klockan 9.00 svensk tid. Alla besökare bjuds på kaffe med lussekatter och pepparkakor. Inträde och servering är gratis.

TRADITIONALLY SAQ TRANSMISSION ON CHRISTMAS EVE DECEMBER 24TH 2015

It is now 10 years since our first Christmas Eve transmissions started.

There will be, as earlier, a transmission with the Alexanderson alternator on **VLF 17.2 kHz CW** from Grimeton Radio/SAQ in the very early morning on **Christmas Eve, Thursday, December 24th 2015**.

A message will be transmitted at **08:00 UTC**. The transmitter will be tuned up from around **07:30 UTC**. There will be **no activity** on amateur radio frequencies with the call **SK6SAQ** this time because the radio room is redecorated and cannot be used.

QSL-reports on SAQ transmission are kindly received:

- E-mail to: info@alexander.n.se or via: SM bureau
- or direct by mail to: Alexander - Grimeton Veteranradios Vaenner,
Radiostationen Grimeton 72
SE-432 98 GRIMETON

The radiostation will be open to visitors. Read our web site: www.alexander.n.se

WELCOME!

Lars Kålland / SM6NM

Speciell anropssignal i Cornwall i Storbritannien under 2016

Sedan en tid har man, särskilt via Poldhu Amateur Radio Club försökt att av Storbritanniens motsvarighet till "PTS", som heter "OfCom" i Cornwall få tillstånd att använda bokstaven "K" i anropssignalen efter "G" alltså t.ex. "G4ABC" blir "G**K**4ABC".

Detta pga att man vill få Cornwall mer uppmärksammat. (jämför **GW**-för Wales och **GS**-bl.a. för Scotland).

Bokstaven "K" kommer då från det lokala keltiska namnet för "Cornwall" som är "**K**ERNOW".

Signalen får användas endast av radioamatörer med fast adress i County of Cornwall och Isles of Scilly under år 2016.

Exempelvis kommer Poldhu Amatör Radio Club att använda specialsignalen "GK3MPD" under året.

"M"-stationerna kommer att använda "**M**K0ABC och "2E"-stationerna använder "2**K**ABC.

Det kommer att utdelas speciella diplom för "K"-kontakterna. Se deras hemsida www.poldhu.radioamateur.club

Lars Kålland SM6NM

lars.kalland@telia.com

Detta gör vi på Alex lab!

I samband med vårt kvartalsmöte lördagen den 28 november fick vi en spännande presentation av vår medlem Arne Sikö som visade fina bilder och flera intressanta experiment som han och hans fru reser runt med på olika platser och förevisar sommartid bl.a. på Alex lab på Grimeton.

Pedagogisk demonstration av hur frekvensen avtar från gammastrålning ned till Grimetons långvåg.

Kasta boll till varandra samtidigt som man snurrar runt kan vara knepigt för man kan ju inte sikta rakt fram.

Att få ligga så här vilsamt på en spikmatta måste vara mycket skönt

Väcka teknikintresse hos ungdomar är roligt

Kunna mäta signalhastigheten i en kabel är inte dumt

Arne Sikö

arne.siko@ide.hh.se

0346 - 4 38 43, 070 - 2 79 00 48

Rapport från en DX-resa till Norrland

DX-expedition till Parkalompolo

Nu när det är allt färre stationer att lyssna på i kortvågsbanden för oss som är intresserade av utländska rundradiostationer så har mellanvågen blivit ett lockande alternativ. Nord- och Sydamerika erbjuder fortfarande ett stort utbud av lokala mellanvågssändare som under rätt förhållanden kan gå att höra också här i Sverige. Men för att få optimala lyssningsförhållanden behöver man komma lite längre norrut än Göteborg. Sveriges DX-Förbund har med hjälp av eldsjälur bland medlemmarna fått till en lyssningsplats i Parkalompolo, en relativt avfolkad by i norra delen av Pajala kommun. Det geografiska läget i kombination med låga störnivåer och lämpliga omgivningar för att dra ut antenner ger väldigt bra mottagningsförhållanden – de dagar när allt annat som gäller vågutbredningen stämmer.

Från Västkustens DX-Klubb åkte vi tre personer, Alf Person, Lars Wieden och Moritz Saarman och vid mellanlandningen på Arlanda anslöt Göran Norstedt från Lomma och Christer Werner från Varberg. Tillsammans utgjorde vi Parka-expedition nummer 110 vilket förkortas PAX110.

Slutligen efter proviantering i Kiruna och 17 mils bilkörning anlände vi till den nedlagda skolan i Parkalompolo på kvällen den 27 oktober. Där fanns fortfarande tre deltagare från föregående DX-expedition kvar och de hade, som tur var, gjort första hjälpen på antennerna som drabbats hårt av oanmäld gallring med tunga skogsmaskiner. Några av de normalt sju Beverage antennerna var därmed användbara, så vi nytillkomna kunde omgående koppla upp våra mottagare och börja lyssna.

Moritz vid sin lyssnarplats med två Winradio Excalibur SDR-mottagare (samma modell som i DX-hörnan på museet), var och en med tillhörande laptop, 3TB extern hårddisk, antennoomkopplare med mera. *Foto: Göran Norstedt*

Flertalet av oss använder numera bredbandiga SDR-mottagare (SDR = Software Defined Radio), vilket innebär att det går att spela in hela mellanvågsbandet under de tider när konditionerna är bra. Det kräver mycket hårddisk och innebär mycket efterbehandling, men fångsten blir större.

Fångsterna - Nordamerika var huvudmålet, men denna expedition bjöd även på många fina fångster från Asien och Australien på mellanvåg. Flera lågeffektstationer (mindre än 500 watt) från Australien gick in med god hörbarhet efter att vi varit ute och reparerat Asien antennen.

Antennreparatörerna samlade utanför skolan. Från vänster: Moritz Saarman, Lars Wieden, Alf Person och Christer Werner. Foto: Göran Norstedt.

Även en nystartad station på Hawaii kom med bland fångsterna. Mycket lyssning återstår för att gå igenom alla inspelade filer, men loggen lär bli gedigen när det är klart. Massor av stationer från västra och norra USA, men utöver det som nämnts tidigare också Alaska, Kanada, Grönland, många länder i Latinamerika och dessutom experimentsändningarna med låg effekt från Hörby. Sedan blev det under den vecka vi på plats också ett par dagar med alltför höga protonflöden för att göra Nordamerika hörvärt.

Lyssningsrummet med merparten av deltagarna. Bakre raden från vänster: Alf, Lars och Moritz. Främre raden från vänster: Lars Skoglund, Täby, Rolf Åhman, Älvsjö och Christer. På bilden saknas Bo Olofsson, Kåge, och fotografen Göran Norstedt. Närmast kameran ser vi Görans lyssnarplats.

Som den uppmärksamme ser förekommer det också traditionella kommunikationsmottagare på expeditionerna. Lars Skoglund och Lars Wieden använder sig av Icom IC-R75 som i vissa avseenden är bättre än de SDR-mottagare vi andra använder, men med begränsningen att man bara kan hantera en mottagarfrekvens i taget. En veckas lyckad DX-expedition gav oss alla massor av inspelningar att gå igenom. Och efter det är det dags att börja planera för nästa års DX-expedition till Parka.

Moritz Saarman

moritz.saarmann@home.se

Läs mer om DX-ing och Väst kustens DX-Klubb på Radiomuseets hemsida:

<http://wordpress.radiomuseet.se/omraden/dx-ing/>

Om Du behöver hjälp med reparationer

Behöver Du ett radioschema?

Hämta hem inskannade schemor från Radiomuseets hemsida

Nu är den första serviceboken för apparater från Radiola färdigskannad och finns tillgänglig för medlemmar på den interna medlemssidan. Luxor finns sedan tidigare.

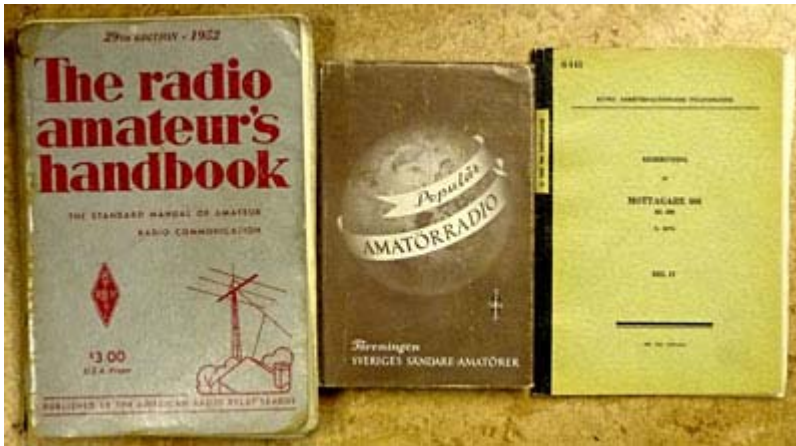
Adressen är:

www.radiomuseet.se/medlem

Login hittar Du på ditt medlemskort för 2016.

Om du inte är medlem kan du se hur du blir det via länken nedan.

<http://wordpress.radiomuseet.se/medlemsidan/bli-medlem-i-radiohistoriska-foreningen-i-vastsverige/>

Från biblioteket

Biblioteket har fått in ett antal gamla tidskrifter, som är dubletter. En del har gått åt och nytt har kommit till. Beställ via info@radiomuseet.se eller kom onsdagar från klockan 12. Lösnummer 5 kr/st

HiFi&Musik 1979, 1980, 1981, 1982

Populär Radio 1929:1-3,5,10,12,12 -** - 1930:1-12,1- ** - 1931:1-7 -** - 1933:7,10 -** - 1934:1-11 -** - 1935:1-12,8 -** - 1936:1-12,1,2,12 -** - 1938:1,6 -** - 1939:1-4,6-8,11,12 -** - 1940:2,4 -** - 1941:1,4,12 -** - 1942:2,4-9,11,12 -** - 1943:1-3,5-9,11 -** - 1944:1,3-9,11,12 -** - 1945:2-6,8-12 -** - 1946:2,6,9-12

QST 1935, 1936

Radio och Radioamatören 1933:1-10,12 -** - 1934:1,2,4-11,2,7/8 -** - 1935:1-12,1-6,

Radioteknisk Revy 1930:2-4,10-**-1931:1,5,7,11,1 -**- 1932:6,7 -**- 1933:1

Radioamatören 1924:2,5,6 -**- 1925:3-12 -** - 1926:1 -** - 1927:4-12,4,5,7,8,10 -** - 1928:1 -12,2,12 -** - 1929:1-3,5-12,7/8,12 -** - 1930:1-8,3,4,7/8 -** - 1931:1-6,6,9,10,10,12 -** - 1932:3,4,6-9,11,12

Radio 1924:2 -** - 1926:1-20,16

Radio och Grammofon 1930:1-4,9 -** - 1931:1-14,16-20,1 -**- 1032:1,2,5,6,9-12,12 -** - 1930:"Ur radioteknikens historia"

Inbundna årgångar 30 kr/st

Radio 1934

Radioamatören 1924, 1927, 1928, 1929, 1930, 1934

Populär Radio 1930, 1932, 1933, 1937, 1938

Radio och Radioamatören 1938

Radioteknisk Revy 1931

Radio och Television 1967 II, 1968 II, 1969, 1974

Dubletter av böcker. Lämna anbud på info@radiomuseet.se. Högsta bud inom två veckor vinner.

Populär Amatörradio, 1952

Beskrivning av mottagare 600, del II, 1952

Beskrivning av radiostation 400 (RA400), del II, 1951

The radio amateur's handbook,

Inbundna: 1948, 1950, 1952, 1958, 1960

Häftade: 1942 (dåligt skick), 1946 (dåligt skick), 1948 (dåligt skick), 1950 (dåligt skick), 1952 (dåligt skick), 1955, 1956

Lars Quiding

Kalender

- Grimetonsändning på julafton den 24 december klockan 09.00
- Områdesmöte onsdagen den 3 februari 2016 kl 18.00
- Årsmöte lördagen den 19 mars 2016 kl 12.00

Öppethållande under jul och nyårshelgen

Radiomuseet håller stängt f.o.m.lördagen den 19 december över julhelgen och har åter öppet tisdagen den 29 och onsdagen den 30 december.

Under nyårshelgen är museet stängt men öppnar igen torsdagen den 7 januari.

Om någon vill besöka museet under helgerna så ring först till museet telefon 031-779 21 01 och hör efter om någon funktionär eventuellt är där och kan öppna för er. Förfrågningar om museets öppettider under jul och nyår kan ställas till info@radiomuseet.se

Välkommen

Försäljning av komponenter varje onsdag e.m.

Bo Carlsson, som är ansvarig för komponentförsäljningen på Radiomuseet kommer att finnas tillgänglig under eftermiddagen helgfria onsdagar varje vecka för kunder som vill gå in i komponentförrådet och själva se vad som finns där. Andra tider kommer förrådet bara att kunna öppnas om det finns funktionärer som har tid att vara med.

Bo Carlsson

bo.carlsson@bredband2.com

Försäljning av Radiorör

Styrelsen har beslutat att radiorör inte skall säljas över disk. Vill du köpa radiorör från museet sänder du ett mail till museet och anger dina önskemål samt din adress och ditt telefonnummer. Då får Du snabbt en bekräftelse på att förfrågan är mottagen och en uppgift om när Du kan få besked om vi kan leverera ett rör och priset för dessa. Om Du inte har tillgång till e-post kan Du antingen ringa in Din förfrågan eller lämna din beställning brevledes. Skälet till denna ändrade policy är både att vi skall kunna ge dig en säkrare och bättre service samt att våra museivårdar inte skall bli alltför störda i sitt arbete på museet.

Beställningsadressen är: Info@radiomuseet.se

Nyheter från Radiomuseet

Deadline för februariumret nr 85 är fredagen den 22 januari 2016.
 Välkomna med bilder, kommentarer och inlägg till Nyheter från Radiomuseet!
 Vidarebefordra gärna Nyheter från Radiomuseet till vänner och bekanta, även till de som bor långt borta.

Lars Lindskog
lars@lalind.se

Facebook

Jeanette Nilsson och Matts Brunnegård är våra två mycket aktiva redaktörer för Radiomuseets faceboksida. Deras inlägg kommer nu även direkt in på Radiomuseets hemsida och kan därigenom nå ändå fler läsare. Adressen är som vanligt:

<http://www.facebook.com/home.php?#/pages/Goteborg-Sweden/Radiomuseet/136495834874?ref=ts>

Jeanette och Matts kan vi nå här:

Jeanette Nilsson
jeanette62373@hotmail.com

Matts Brunnegård
gjutaren26@gmail.com

Audionen

Audionen distribueras via e-post i pdf-format på samma sätt som Nyheter från Radiomuseet till samtliga medlemmar som inte speciellt begärt att få Audionen i pappersformat. Detta kan man göra genom att sända ett meddelande till info@radiomuseet.se. De medlemmar som saknar e-postadress får automatiskt Audionen i pappersformat hem till sin brevlåda.

Deadline för Audionen nr 1 / 2016 är 7 februari.

Sven Persson (Telefon: 0705-83 78 06)
audionen@radiomuseet.se

OBSERVERA: Användarnamn och lösenord till den interna medlemssidan numera återfinns på ditt medlemskort för år 2016 och inte längre i Audionen

Kloka ord

Malala Yousafzai talade inför FN:s generalförsamling på sin 16-årsdag fredagen den 12 juli 2013 och hon avslutade sitt tal med de idag berömda orden:

One child

One teacher

One book and

One pen can change the world!

Malala från Pakistan sköts i huvudet av talibanerna som 14-åring för att hon kämpade för alla barns rätt till utbildning har nu fyllt 18 år. På biograferna går just nu en dokumentärfilm om henne som heter ***He named me Malala*** som är verkligen sevärd. Finare film att se till jul får man leta efter.

Här nedan kan du hämta Malalas 17 minuter långa tal inför FN:s generalförsamling 2013:
<http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-23291897>

Radiomuseet i Göteborg önskar alla sina vänner en riktigt

God Jul och Gott Nytt År

Lars Lindskog
 Redaktör
lars@lalind.se

Viktor Ohlsson
 Webbmaster
viktor.ohlsson@von.pp.se